

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
ของกรุงเทพมหานคร*

PARTICIPATION OF THE PEOPLE IN THE SUSTAINABLE LOCAL
DEVELOPMENT OF BANGKOK

ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาริกุล ชัยรุ่งเรือง

Duangrit Benjathikul Chairungruang

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Bangkokthonburi University, Thailand

Email: duangrit12345@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 เขต จำนวนประชากร 628,250 คน ใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 340 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวัดความเชื่อมั่น ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.96 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณ เชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 16 ท่านคัดเลือก โดยเฉพาะเจาะจง วิเคราะห์และนำเสนอผลแบบเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลให้ประชาชนมีส่วนร่วม 1) การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) การดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น 3) การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น 4) การตัดสินใจกำหนดแผนการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น และ 5) การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครอย่างยั่งยืนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ได้มายืนยันตรงในประเด็นการมีส่วนร่วมที่สำคัญที่สุดนั่นก็คือจะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น เพราะจะทำให้ประชาชนมีส่วนในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาชุมชนของตนเอง และบางประเด็นมีความเห็นถึงปัจจัยที่มีผลแตกต่างกันในเรื่องประชาชนให้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานงาน

* Received 16 November 2020; Revised 17 March 2021; Accepted 23 March 2021

พัฒนาท้องถิ่น โดยหามาตรการ สร้างแรงจูงใจ ปลุกฝังค่านิยมที่ดีเพื่อเชิญชวนประชาชนให้มีส่วนร่วม

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน, การพัฒนาท้องถิ่น, อย่างยั่งยืน, กรุงเทพมหานคร

Abstract

The Objectives of this research article were to Factors Affecting Public Participation in Sustainable Local Development of Bangkok This was Mixed method research. Quantitative the population consisted of people in Bangkok, 6 districts, population of 6 28 , 2 5 0 people. Using Taro Yamane sample size calculation method, 340 people were randomly sampled. Use questionnaires as a tool for the confidence value. Reliability was obtained with an alpha coefficient of 0.96. The analysis of the data was used statistics, percentage, mean, standard deviation. And multiple regression Qualitative, in-depth interviews, and 16 key informants. Analyzing and presenting descriptive results. The results of the research were found that the factors affecting the public participation 1) Local development planning 2) Local development activities, 3) Public relations for people to have knowledge and understanding about local development, 4) decision - making to set up local development action plans, and 5) monitoring and evaluating local development performance significantly. Statistics at the .05 level, with the participation of people in the overall sustainable development of the Bangkok local area at a high level. The input from the interviews corroborated the most important issue of participation, namely the involvement of the public in planning local development. It will allow people to play a part in determining the direction for their own community development. And some issues commented on factors that have different effects on people to participate in monitoring and evaluating the performance of local development work. By finding incentives Cultivate good values to invite people to participate.

Keywords: Public Participation, Sustainable, Local Development, Bangkok

บทนำ

รูปแบบการบริหารกรุงเทพมหานครมีวิวัฒนาการมาควบคู่กับรูปแบบการปกครองของประเทศหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งรูปแบบการบริหารกรุงเทพมหานครมีพัฒนาการมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองการปกครองของประเทศ (กองสารสนเทศ

ภูมิศาสตร์ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, 2559) และเนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศเป็นเมืองศูนย์กลางการบริหารและการปกครองเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญและเป็นเมืองขนาดใหญ่ที่มีอัตราความเจริญเติบโตขยายตัวอย่างรวดเร็วเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเดียวกันการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมจากประชาชนในการร่วมมือดูแลรับผิดชอบงานสาธารณะอย่างมีสำนึกในการเป็นเจ้าของร่วมกัน โดยวิธีการแบบเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เช่น การให้มีส่วนร่วมในการวางแผนช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ตลอดจนการให้โอกาสและอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานเองภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบหมายไว้ให้อย่างกว้าง ๆ โดยรัฐบาลทั้งในอดีตและปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองพยายามปรับปรุงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารกรุงเทพมหานครให้เหมาะสมและสามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงรวมทั้งสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

กรุงเทพมหานครเป็นการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษที่เกิดจากการกระจายอำนาจ (Decentralization) จากส่วนกลางออกไปสู่ท้องถิ่น บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ และคณะได้กล่าวว่าตามแนวคิดที่ต้องการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง โดยให้โอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมคิดค้นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น การมีส่วนร่วมในการคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหา การตัดสินใจเลือกแนวทางการวางแผนการแก้ไขปัญหารวมทั้งการมีส่วนร่วมปฏิบัติในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตลอดจนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว ซึ่งการมีส่วนร่วมในลักษณะดังกล่าว เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ประชาชนได้รับจากการลงมือกระทำกิจกรรม โดยเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และทำให้ทราบถึงวิธีที่จะจัดการกับปัญหาของตนเองและชุมชนได้อย่างถูกต้อง และทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น (บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ และคณะ, 2560) นอกจากนั้นยังช่วยให้ประชาชนเกิดการคิดเป็น ทำเป็น และมีความรู้สึกร่วมกิจกรรมเหล่านั้นมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของโครงการอย่างแท้จริง โดยที่รัฐได้มุ่งเน้นและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาในท้องถิ่นอย่างเต็มที่

จากการที่กรุงเทพมหานครมีสถานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษการบริหารและการปกครองของกรุงเทพมหานครจึงมีความแตกต่างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไปโดยการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้กับการบริหารกรุงเทพมหานครซึ่งหลักการพื้นฐานของธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลักคือ 1) หลักนิติธรรม (Rule of Law) 2) หลักคุณธรรม (Ethics) 3) หลักความโปร่งใส (Transparency) 4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 5) หลักสำนึกรับผิดชอบ (Accountability) และ 6) หลักความคุ้มค่า (Value for Money) นั้นโดยธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วม (Participation) ได้กล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานท้องถิ่น (นิภาพรณ ผิวนอน, 2559) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาร่วมกันคิด และร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาของตนเองโดยมีภาครัฐให้การสนับสนุนและภาคเอกชนให้การช่วยเหลือซึ่งจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชนในชุมชนและเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตตลอดจนพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด ในการหารูปแบบกรุงเทพมหานคร ในทศวรรษหน้าพบว่าการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร ในปัจจุบันมีปัญหาและว่ายังขาดการพัฒนาไม่มีความยืดหยุ่นที่สอดคล้องของการเป็นศูนย์กลางของอาเซียนและภูมิภาคมีการเคลื่อนย้ายประชากรของโลกแบบไร้พรมแดน ปัญหาการขนส่งทุกระบบที่ไม่ตอบสนองความต้องการของผู้พักอาศัยในมหานคร (ประดิษฐ์ ตี๋วัฒนกุล, 2559)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนั้นจึงถือเป็นหัวใจของการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มาจากการที่ประเทศไทยมีการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย และเปิดช่องทางให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ที่ต่างนำแนวคิดธรรมาภิบาลมาใช้เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น (ณรินทร์ งามวงศ์ และวิทยา จิตนุพงศ์, 2561) เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักสากลที่อารยะประเทศให้ความสำคัญ ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้นตอบสนองต่อความต้องการสังคมส่วนร่วม และเกิดประโยชน์ต่อสังคมสูงสุด มีความรับผิดชอบ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ต่างให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิรัฐในทุกระดับ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง การมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้ภาครัฐต้องมุ่งแสวงหารูปแบบการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนเกิดการรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง โดยให้ประชาชนได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินกิจกรรม และร่วมติดตามตรวจสอบ มีลักษณะการดำเนินงานทั้งในรูปแบบบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคมและองค์การอาสาสมัครในรูปแบบต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องร่วมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ปัญหาการจัดการทรัพยากรในชุมชนปัจจุบันเกิดความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชุมชนอย่างมาก ดังนั้นการพัฒนา

ชุมชนให้เกิดความยั่งยืนจึงเป็นสิ่งจำ เป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ของการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปรับใช้ในชุมชนนั้นต่อไป ซึ่งชุมชนร่วมกันรับผิดชอบในการ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การคัดกรองความรู้จากภายนอกต้องยึดหลักผลประโยชน์ที่เป็นของ ชาวชุมชนและส่วนรวมและใช้การวิจัยร่วมด้วย การนำแนวคิดที่ประสบความสำเร็จแล้ว มาปรับใช้และพัฒนา (สิทธิชัย ตันศรีสกุล, 2553); (Mcu.Online, 2017) การพัฒนาท้องถิ่น ของกรุงเทพมหานครสู่ความยั่งยืนจึงควรคำนึงถึงปัญหาดังที่กล่าวนี้

ทั้งนี้ภารกิจของการพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลและตามแผนพัฒนาประเทศในการ สร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนจึงมีความจำเป็นที่ประชาชนในกรุงเทพมหานครจะต้องมีส่วนร่วม ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นของตนเพราะการมีส่วนร่วมในการพัฒนานั้นเป็นหัวใจ สำคัญของการพัฒนาในทุกระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศที่ต้องใช้ประชาชนเข้า มามีส่วนร่วมในการจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกันก่อให้เกิดพลังของทุกฝ่ายในการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมกันรับผิดชอบต่อผลตอบแทนจากการที่ได้ทำงานร่วมกันทั้งนี้ผลจากการร่วมกันคิดร่วมกัน ทำ จะนำไปสู่การพัฒนาที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน อันเกิดจากพลังขับเคลื่อนให้ การพัฒนาเป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงและช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนต่าง ๆ ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ของกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีภูมิลำเนา อยู่ในเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 628,250 คน โดยแยกตามเขตที่ได้ทำการคัดเลือก แบบเจาะจง จำนวน 6 เขต กลุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามโอกาสหรือความน่าจะเป็นและกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร เป้าหมายในการศึกษา

โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 340 คน สมการคำนวณการกำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ $n = N / (1 + N (e^2))$ โดยที่

n : คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง หรือ ขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

N : คือ ขนาดของประชากร

e : คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ร้อยละ หรือ เปอร์เซนต์)

ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตพื้นที่โดยเทียบสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้กับจำนวนประชากรเป้าหมายในแต่ละเขต ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำแนกตามเขตพื้นที่

ลำดับที่	ชื่อเขต	จำนวนประชาชน ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป (คน)	กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษา (คน)
1	ทวีวัฒนา	65,725	55
2	บางนา	76,665	49
3	หนองจอก	132,085	78
4	ดอนเมือง	141,452	74
5	ราษฎร์บูรณะ	68,678	57
6	บางขุนเทียน	143,645	27
รวม		628,250	340

(กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ, 2561)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาและค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีเอกสารทางวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามแนวคิดของ Likert, R. 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ (Percentage) และความถี่ (Frequency) อธิบายข้อมูลทั่วไปของ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ในการทดสอบสมมติฐานการศึกษา (Likert, R., 1964) การตอบคำถามและใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Best, J. & Kahn, J. V. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (Best, J. & Kahn, J. V., 1993)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบไปด้วย ผู้บริหารระดับท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 ท่าน ผู้นำชุมชน 4 ท่าน นักวิชาการ 6 ท่าน รวมจำนวนทั้งสิ้น 16 ท่าน โดยวิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล คัดเลือกจากนักวิชาการที่มีชื่อเสียงทางด้านการเมืองการปกครอง มีประสบการณ์ในการแต่งหนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา และผู้มีประสบการณ์ทางด้านการเมืองในฐานะอดีตผู้บริหาร และนักการเมือง กระบวนการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยมีการนัดหมายล่วงหน้า และข้อคำถามต่าง ๆ ในแบบสัมภาษณ์ ได้มีการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านผลการตรวจพบว่าข้อคำถามอ่านและเข้าใจง่าย สามารถตอบคำถามได้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาสรุปและวิเคราะห์สรุปผลแบบเชิงพรรณนา

สมมติฐานการวิจัย

การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น, ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น, ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแผนการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น, ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของ กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ผลการวิจัย

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของกรุงเทพมหานคร พบว่า X2 ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น ($R = .836$) X4 ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น ($R = .834$) X1 การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ($R = .830$) X3 ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแผนการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น ($R = .824$) และ X5 ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น ($R = .804$) อธิบายตามตารางด้านล่าง

ตารางที่ 2 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างค่าที่วัดได้จริงกับค่าที่ได้จากการพยากรณ์ Model Summary

Model	1R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics				
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	.804a	.647	.646	.48933	.647	616.241	1	338	.000
2	.824b	.678	.677	.46778	.031	32.666	1	337	.000
3	.830c	.690	.687	.46025	.011	12.053	1	336	.001
4	.834d	.695	.692	.45680	.006	6.069	1	335	.014
5	.836e	.699	.694	.45474	.004	4.017	1	334	.046

X2 ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น ($R = .836$)

X4 ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น ($R = .834$)

X1 การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ($R = .830$)

X3 ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแผนการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น ($R = .824$)

และ X5 ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น ($R = .804$)

นอกจากนี้มีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า

“ประดิษฐ์ ตี๋วัฒนกุล อดีตข้าราชการกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตคันนายาว กล่าวว่า “การวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น ประเด็นการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในส่วนนี้มากที่สุด จากประสบการณ์ที่เห็น ส่วนการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น เช่นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแผนการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นเป็นการดำเนินปกติตามระเบียบราชการ เช่นประกาศตามจุดประกาศต่าง ๆ ของเขต ประชาชนที่ให้ความสนใจส่วนใหญ่จะเป็น นิติบุคคล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่าประชาชนคนทั่วไป ข้อคิดเห็นและแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของ กทม, ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ทรรศนะของผู้ให้สัมภาษณ์สรุปได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบมากกว่าการร่วมในการวางแผนและการปฏิบัติ” (ประดิษฐ์ ตี๋วัฒนกุล, 2563) และ

ลพชัย ธาราทิศ อดีตสมาชิกสภาเขต 14 กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า “ถ้าจะให้ระบุชัดเจนประชาชนให้มีส่วนร่วมเรื่องอะไรมากที่สุด ผมคิดว่าเรื่องการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น เดียวนี้สื่อโซเชียล ประชาชนเข้าถึงและรับรู้กันในวงกว้าง หากผลการดำเนินการใดไม่เป็นไปตามแผนหรืองบประมาณ จะถูกร้องเรียน ส่วนอื่นไม่ค่อยเด่นชัด ส่วนการมีส่วนร่วมเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแผนการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นบางเรื่องจะต้องมีมติจากประชาชนในชุมชนนั้น ๆ เช่นการสร้างโรงงานอุตสาหกรรม โรงงานกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนข้อคิดเห็น และแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของ กทม, ผู้วิจัย สามารถวิเคราะห์ทรรศนะของผู้ให้สัมภาษณ์สรุปได้ว่าการเน้นว่าควรประชาชนมุ่งเน้นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น” (ลพชัย ธาราทิศ, 2563) และ

บุญเกียรติ การระเวกพันธ์ อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมที่สำคัญที่สุดนั่นก็คือเชิญชวนประชาชนให้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น เพราะจะทำให้ประชาชนมีส่วนในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ในส่วนอื่น ๆ จะยากในการเข้าไปมีส่วนร่วม เช่น การดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น เพราะโดยเงื่อนไขประชาชนมีโอกาสเข้าถึงได้ยาก หากไม่ใช่ผู้นำชุมชน หรือผู้บริหาร ข้อคิดเห็น และแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของ กทม ผู้วิจัย สามารถวิเคราะห์ทรรศนะของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นนักวิชาการสรุปได้ว่า

มีการเน้นว่าควรเชิญชวนประชาชนให้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น” (การระดมทุน, 2563) และ

จักร์พงษ์ เปี่ยมเมตตา อดีตนายอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ กล่าวว่า “เมื่อพิจารณาให้ทองแท้ การมีส่วนร่วมตามหลักทฤษฎี ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมติดตาม ประเมินผล ร่วมรับผลประโยชน์ แต่ในทางปฏิบัติส่วนใหญ่จะเข้ามาตอนช่วงรับผลประโยชน์ แต่ส่วนร่วมอย่างอื่นให้ความสำคัญน้อย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น เฉพาะบางพื้นที่ ไม่ใช่ทุกที่ แต่บริบทกรุงเทพมหานครเป็นแบบต่างคนต่างอยู่จึงมีโอกาสเกิดได้สูงกว่าพื้นที่อื่น ๆ ข้อคิดเห็นและแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของ กทม ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ทฤษฎีของผู้นำให้สัมภาษณ์สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมประชาชนตามทฤษฎีของผู้นำให้สัมภาษณ์ชอบที่จะรับผลประโยชน์ มากกว่าร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมติดตาม ประเมินผล” (จักร์พงษ์ เปี่ยมเมตตา, 2563)

สรุปจากข้อมูล พบว่า ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างค่าที่วัดได้จริงกับค่าที่ได้จากการพยากรณ์ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น การดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น การตัดสินใจกำหนดแผนการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น และสุดท้ายประชาชนให้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งผลไปในทิศทางเดียวกันกับเชิงคุณภาพแต่มีความชัดเจนในรายละเอียดมากกว่า เช่น ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 1 ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมที่สำคัญที่สุดนั้นก็คือเชิญชวนประชาชนให้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น เพราะจะทำให้ประชาชนมีส่วนในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ส่วนการที่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นรองลงมา การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น มีความสำคัญรองลงมาและยังจำเป็น และประชาชนให้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น ผู้ให้สัมภาษณ์ 2 ราย มองว่าการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น เดียวนี้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่าย มากกว่าในอดีต และประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในส่วนนี้มากที่สุด ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ราย 1 ระบุว่าส่วนใหญ่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร เพราะเป็นลักษณะต่างคนต่างอยู่ ไม่เหมือนในต่างจังหวัดจะมีลักษณะเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อย่างยั่งยืนของกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของกรุงเทพมหานคร ได้ดีที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรอื่น ๆ ที่นำมาวิเคราะห์ โดยมีความสัมพันธ์ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ John, M. & Norman, T. (John, M. & Norman, T., 1980) และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Best, J. & Kahn, J. V. กล่าวว่า การวางแผนคือกระบวนการที่นักบริหารมองออกไปสู่นาคตเพื่อค้นหา แนวทางเลือกต่าง ๆ ที่จะเปิดให้เลือกและแผนงานที่ประชาชนมีส่วนร่วมก็ย่อมนำไปสู่การแก้ไข ที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง (Best, J. & Kahn, J. V., 1993)

2. ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของกรุงเทพมหานครรองลงมา ระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธนิศร ยืนยง ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครนายก วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัด นครนายก ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจาก มากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก (ธนิศร ยืนยง, 2561)

3. ด้านการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ของกรุงเทพมหานครระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับแนวคิด ของ Allyn, B. & John, J. ได้กล่าวว่า หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองที่มี หน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องด้านการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ใดโดยเฉพาะและอยู่ในความ ดูแลของรัฐบาลกลางประชาชนมีความสำคัญมากในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพราะการได้รับ ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกิดการยอมรับทั้งยังช่วยให้ประชาชน เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญนำไปสู่การตัดสินใจ (Allyn, B. & John, J., 1957)

4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแผนการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืนในการพัฒนาท้องถิ่นของ กรุงเทพมหานครระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี การมีส่วนร่วมของ John, M. & Norman, T. (John, M. & Norman, T., 1980) การมีส่วนร่วม ผลงานวิจัยของ William, W. เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน (William, W., 1974) และสอดคล้องกับการศึกษาของ เอกราช ศรีแพน และคณะ ได้ศึกษา เรื่อง การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาล ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ควรเสริมสร้าง ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายและวางแผนในการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของประชาชน

ต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกุ๊ดหว้า อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ และ
 ควรมีการประชาสัมพันธ์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นให้เผยแพร่ทั่วถึงกันอย่างต่อเนื่อง (เอกราช ศรีแพน และคณะ, 2560)

5. ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่น
 เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืนในการพัฒนาท้องถิ่น
 ของกรุงเทพมหานคร ระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ
 การศึกษาของ วสันต์ จันทจร ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน
 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอเบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า
 มหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก
 ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วม
 ในการติดตามและ ประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และด้านการมีส่วนร่วม
 ในการวางแผนดำเนินการ (วสันต์ จันทจร, 2560)

ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญ เพราะจะทำให้
 ประชาชนมีส่วนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัย
 ของ Noiplook, R. ว่าควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญ และ
 ประโยชน์ของแผนพัฒนา รวมถึงขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาซึ่งจะได้แผนพัฒนา
 ที่สมบูรณ์และมีมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน อีกทั้งตอบสนองความต้องการของหมู่บ้าน
 อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์
 โดยการอบรมและจัดทำคู่มือให้กับผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้านกำนัน และสมาชิกองค์การบริหารส่วน
 ตำบล เพื่อเป็นแกนในการนำความรู้ไปขยายต่อให้ประชาชนได้รับทราบ (Noiplook, R., 2014)
 และยังพบอีกว่าขัดแย้งกับงานวิจัยของ พชร สาตร์เงิน ที่ระบุว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
 แผนพัฒนาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่
 ประชาชนขาดจิตสำนึกสาธารณะในการมีส่วนร่วม ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนา
 กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ไม่มีความยืดหยุ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของ
 ประชาชน งบประมาณและทรัพยากร ไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนทุกโครงการในแผนพัฒนา
 และขาดการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ส่วนการที่ประชาชนให้มีส่วนร่วม
 ในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นรองลงมา การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ
 เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น มีความสำคัญรองลงมาและยังจำเป็น (พชร สาตร์เงิน, 2561)
 ซึ่งสอดคล้องกับ Sriwongsa, N. ว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาองค์การ
 บริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินงาน
 ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อจัดลำดับ
 ความสำคัญของปัญหาและความต้องการของชุมชน ไปกำหนดเป็นโครงการในการจัดทำ
 แผนพัฒนาร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาความ

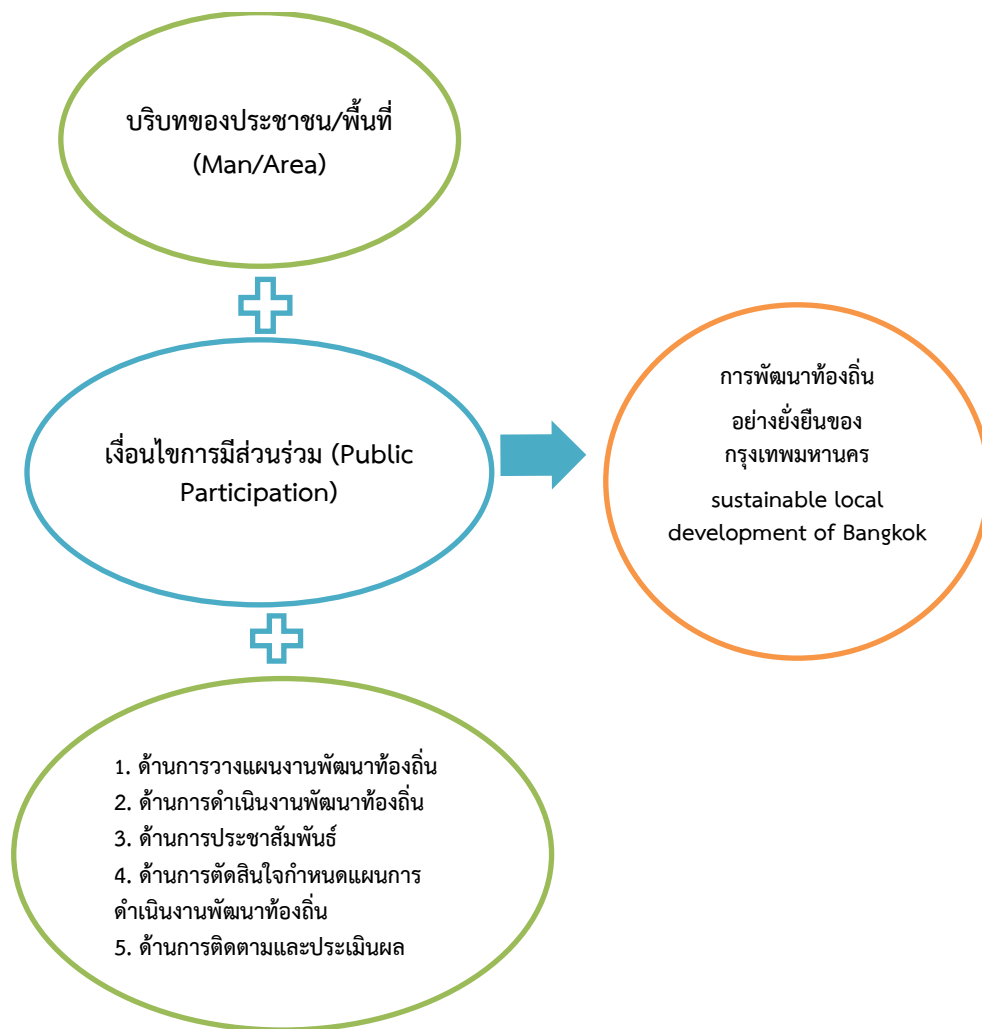

ต้องการควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของชุมชนและมีส่วนร่วม ในการพิจารณาจัดกลุ่มปัญหาความต้องการของประชาชนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนให้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานงานพัฒนาท้องถิ่น มองว่าการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานงานพัฒนาท้องถิ่นปัจจุบัน ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่าย มากกว่าในอดีต ส่วนใหญ่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Sriwongsa, N., 2014)

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการศึกษาข้างต้น ทำให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่โดยนำมาสรุปผลการศึกษาและแผนภาพได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของกรุงเทพมหานครนั้น จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ ต้องประกอบด้วย บริบทของประชาชน/พื้นที่ ปัจจัย 5 ด้านที่มีความสำคัญเรียงตามลำดับคือ 1) ด้านการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น 2) ด้านการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น 3) ด้านการประชาสัมพันธ์ 4) ด้านการตัดสินใจกำหนดแผนการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น และ 5) ด้านการติดตามและประเมินผล ที่เป็นเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมจะต้องเกิดขึ้นทั้งในมิติของกระบวนการพัฒนาและเป้าหมายของการพัฒนาที่มีการเชื่อมโยงทุกมิติของความสัมพันธ์ที่เกิดข้องกับการดำเนินชีวิตของมวลมนุษย์นั้นจะต้องมีส่วนที่ส่งเสริมและเกื้อหนุนกันตามที่ประเทศสมาชิกของสหประชาชาติได้รับรองวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2573 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระบุว่า แกนกลางการพัฒนาซึ่งต้องอาศัยคน เพราะ “คน” เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเนื่องจากคนเป็นผู้สร้างสรรค์กระบวนการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การสร้างความเป็นอยู่ที่ดี บุคลากรให้เกิดความสมดุลขึ้นระหว่างมนุษย์ สิ่งแวดล้อม สังคม เทคโนโลยีให้อยู่อย่างเกื้อกูลกันยั่งยืนทั้งในทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองเมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ และการติดตามประเมินผลมากที่สุด การพัฒนาที่ยั่งยืนก็ควรนำข้อมูลนี้มาเป็นกรอบในการวางแผนที่จะต้องเน้นการให้ประโยชน์กับประชาชนส่วนรวมให้มากที่สุดและการดำเนินการจะต้องโปร่งใสและมีหลักธรรมาภิบาลมาใช้ซึ่งบริบทในแต่ละพื้นที่ก็มีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายของการมีส่วนร่วมแผนภาพด้านล่าง

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของกรุงเทพมหานคร

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของกรุงเทพมหานครสามารถสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของกรุงเทพมหานคร 1) ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น 2) ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา 3) ด้านการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น 4) ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแผนการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น 5) ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น โดยทั้งหมดเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืนในการพัฒนาท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร เพราะจะทำให้ประชาชนมี

ส่วนในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาชุมชน ก็พบปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ประชาชนขาดจิตสำนึกสาธารณะในการมีส่วนร่วม ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนา กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ไม่มีความยืดหยุ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชน งบประมาณและทรัพยากร ไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนทุกโครงการในแผนพัฒนา และขาดการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ผลจากการศึกษานี้กรุงเทพมหานครต้องนำข้อมูล ที่ได้ต้องมาทบทวนการกำหนดนโยบายหรือแผน ที่เหมาะสมกับบริบทของประชาชน/พื้นที่ (Man/Area) และประกอบกับเงื่อนไขการมีส่วนร่วม (Public Participation) ที่เหมาะสมกับ สถานการณ์และความต้องการของประชาชน นำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน 1) ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย 1.1) กรุงเทพมหานคร ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกับประชาชน เดือนละหนึ่งครั้งเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนา ท้องถิ่นมากขึ้นและเพิ่มช่องทางโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุม และช่องทางในการแสดง ความคิดเห็น 1.2) กรุงเทพมหานครควรนำข้อเสนอแนะของประชาชนไปใช้ในการวางแผน การพัฒนาท้องถิ่นเพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น 1.3) กรุงเทพมหานครควรปรับปรุงและพัฒนาด้านการเชิญ ชวนประชาชนให้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นให้ดีขึ้น โดยประมวลความต้องการของประชาชนประมวลผลถึงความเร่งด่วน และความจำเป็น จัดสรรให้ทันต่อสถานการณ์ 1.4) ควรจัดอบรม และปลูกฝังให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็น เจ้าของท้องถิ่น และเข้าบริบทหน้าที่ของพลเมือง ที่มีความปรารถนาที่อยากเห็นท้องถิ่นดีขึ้น แข็งแรงขึ้น 2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ประกอบด้วย 2.1) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นจากท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมา เปรียบเทียบเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย 2.2) ควรศึกษาแนวทางที่ หลากหลายต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยการเปรียบเทียบ และถอดบทเรียนที่ประสบความสำเร็จในการมีส่วนร่วมจากประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ. (2561). จำนวนประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2551 - 2561. เรียกใช้เมื่อ 4 กันยายน 2563 จาก www.bangkok.go.th/pipd/page/sub/16730/สถิติด้านสังคม.
- กองสารสนเทศภูมิศาสตร์ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (2559). ข้อมูลสถิติจำนวน ประชากรและพื้นที่รายเขต ของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2559. เรียกใช้เมื่อ 4 กันยายน 2563 จาก www.bangkokgis.com/gis_information/population/.

- จักรพงษ์ เปี่ยมเมตตา. (26 มกราคม 2563). ข้อคิดเห็น และแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของ กทม. (ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง , ผู้สัมภาษณ์)
- ณรินทร์ งามวงศ์ และวิทยา จิตนุกงศ์. (2561). เปรียบเทียบการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในประเทศไทย: กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา. ใน รายงานการวิจัยเสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหงงบประมาณปี พ.ศ. 2560. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธนิศร ยืนยง. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 5(2), 119 - 135.
- นิภาพรรณ ผิวอ่อน. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ใน วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตรศาสตร์. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- บุญเกียรติ การระเวกพันธ์. (26 มกราคม 2563). ข้อคิดเห็น และแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของ กทม. (ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง , ผู้สัมภาษณ์)
- บุญเกียรติ การระเวกพันธ์ และคณะ. (2560). การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่. เรียกใช้เมื่อ 4 กันยายน 2563 จาก wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่
- ประดิษฐ์ ดีวัฒนกุล. (2559). รูปแบบกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า. วารสารสมาคมนักวิจัย, 21(2), 188 - 201.
- ประดิษฐ์ ดีวัฒนกุล. (22 มกราคม 2563). ข้อคิดเห็น และแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของ กทม. (ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง, ผู้สัมภาษณ์)
- พชร สาตร์เงิน. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแคจังหวัดลพบุรี. วารสารเกษมบัณฑิต, 19(ฉบับพิเศษ), 189 - 200.
- ลพชัย ธาราทิศ. (26 มกราคม 2563). ข้อคิดเห็น และแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของ กทม. (ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง, ผู้สัมภาษณ์)
- วสันต์ จันทจร. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. ใน วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ. วิทยาลัยการเมืองการ ปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สิทธิชัย ตันศรีสกุล. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม. วารสารช่อพะยอม, 21(1), 51 - 68.
- เอกราช ศรีแพน และคณะ. (2560). การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกุดหว้า อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- Allyn, B. & John, J. (1957). Out Line of Local government of the United Kingdom. London: Sir Isaac Pitman & Sons.
- Best, J. & Kahn, J. V. (1993). Research in Education. Boston: Printed In the United States of America.
- John, M. & Norman, T. (1980). Participation's Place in Rural Development : Seek Clarity Through Specifics. World Development, 8(3), 213 - 235.
- Likert, R. (1964). The Method of Constructing and Attitude Scale. New York: Wiley & Son.
- Mcu. Online. (2017). From five precepts village to being model of Chosaart village. Retrieved March 2017, from <http://www.mcu.ac.th/site/articlecontentarticle>
- Noiplook, R. (2014). Public Participation in Local Development Planning of Jaehom Sub-District Administrative Organization. In Jaehom District Lampang Province Master's Independent Study. Nation University.
- Sriwongsa, N. (2014). People's Participation for Making Development Plan of Khoksawang Subdistrict Administrative Organization, Phanomprai District, Roi Et Province. Journal of Politics and Governance, 4(2), 296 - 313.
- William, W. (1974). Some Aspects of the Informal Social Participation of Farm Families. New York: Cornell University.